

LIJST DER BOEKJES DIE VOORRADIG ZIJN:

1. Drie maanden onder de sneeuw; 2. Zwarte Koo; 3. Aan de Molenbeck; 6. Een moedig meisje; 8. Het wonderlijk gezelschap; 9. De jonge vluchteling; 11. Het Kermis-meisje; 12. Willem Tell; 13. Beter een lap dan een scheur; 14. Harten van Goud; 15. 't Verdrongen land van Saafinge; 17. De Zinneloozen te Gheel; 18. De hut op de Heide; 21. De Landlooper; 22. En toch feest; 23. St. Nikolaas in Veerhuis; 25. De Vriezeman aan 't Front; 26. Verdwaald en terecht; 27. De jongens van West-Roozebeke; 30. De verdrongen stad; 32. 't Weesje van Brugge; 35. Het kindje van de Zee; 36. De Roovers van de Moeren; 37. De bezwingers van Kleit; 38. De vlucht in de Koffer; 42. De Gierigaard; 46. Broederliefde; 48. Eerlijk duurt het langst; 51. Een lastig geschenk; 52. Zonder Ouders; 56. In 't Bosch van Houthulst; 57. Nog gered; 58. Uit de oude Doos; 59. Dokter Jenner en Jenny; 61. Streng Winters; 64. De kinderen van den Zeelonds; 66. De kinderen van den Smokkelaar; 67. De Paaschklokken; 68. De Landverhuizers; 69. Leeuwte van Damme; 72. Een moedige Kermisjongen; 76. Het Bultje; 77. De Pastoor van Lapscheure; 78. Samen uit; 80. Goed voor kwaad; 82. Vaderlandsche Verhalen; Naastenliefde; 86. De overwintering op Nova-Zembla; 89. Hoe Sinterklaas hielp; 90. In Grooten Nood; 91. Kerstmis aan Zee; 94. Het Spook; 98. De twee Weesjes; 97. De Vlucht; 102. Reinaert de Vos; 104. Denk aan moeder!; 107. Threesje; 110. Robinson Crusoe; 112. De Rooversjongen; 113. De Deserteur; 115. Onschuldig veroordeeld; 118. De Spion van den Molen; 121. Hoog bezoek; 122. De wonderlijke Zwaan; 123. Uit bange dagen; 125. De flinke Baanwachter; 128. De gelaasde kat; 129. De Dochter van den Blauwer; 130. Met Vakantie; 132. Tinneke; 133. De Helden van Stekene; 134. Een onrechtvaardige gestraft; 137. Oom Tom; 142. Op 't oud kasteel; 143. De reis in de Wildernis; 144. Bij de Kabouters; 145. De Spionnen op den Toren; 146. De Jongen van Gaver; 148. De schat in de Duinen; 150. De smokkelaars van de Zee; 152. De schat in de mijne; 153. 't Graf in 't Bosch; 154. 't Berouw van den Strooper; 155. 't Kasteel Hoogdonk; 158. Van de hut naar 't Paleis; 159. Karel de Goede; 160. Na veel avonturen; 161. Gered door een Aap; 162. Jan Breydel; 163. De Slag der Gulden Sporen; 164. Van den Dood gered; 165. 't Bocheljongentje; 167. Van drie Roovers; 168. Een jonge Held; 169. Jacob van Artevelde; 171. Genoveva van Brabant; 172. Een avontuurlijke Reis; 174. Een vreeselijke avond; 175. De gevluchte stad; 176. In de vliegmaschine; 177. Een moedige vrouw; 178. Ontsnapt; 179. Valsch beschuldigd; 180. De Zoon van den Torenwachter; 182. De reis van Columbus; 186. Jack de Cow-boy; 189. De Held van Tremeloo; 191. De Cow-boy van Fox-Bell; 192. Jeanne d'Arc; 193. De wandelende Deur; 194. De avonturen van Geeraart; 195. Geeraart in Rusland; 199. De Wolf van Ghistel; 202. De Spaansche Furie; 203. De Boeteling van Veurne; 210. Het verwoeste Vlaanderen; 211. De vondeling van 't Regiment; 212. Betoonde Naastenliefde; 213. De IJslandvaarders; 214. Jongens-harten; 216. Een dappere vrouw; 217. Ali-Baba en de veertig Roovers; 218. Grote Broer; 219. De jonge verstooteling; 220. Een kerstavond op de Pruis; 221. Een Nieuwjaar; 222. 't Gestolen kind; 233. De Roovers gestraft; 234. De Wildeman; 225. Het dolend melkmeisje; 226. De lotgevallen van den Wildstrooper; 227. Verdreven uit zijn land; 228. Moeder gered; 229. 't Dievenhuis; 230. De Schatgravers; 231. Een slechte Kameraad; 232. Bij de zakkenrollers; 233. Kleine Oorlog; 234. De Heldendood van Anneessens; 235. De Wandelende Jood in Vlaanderen; 236. Nelly van den Mijnwerker; 237. De Geldduivel.

— ELKE WEEK VERSCHIJNT EEN NIEUW BOEKJE.

Druk R. Bracke-Van Geert Baerode.

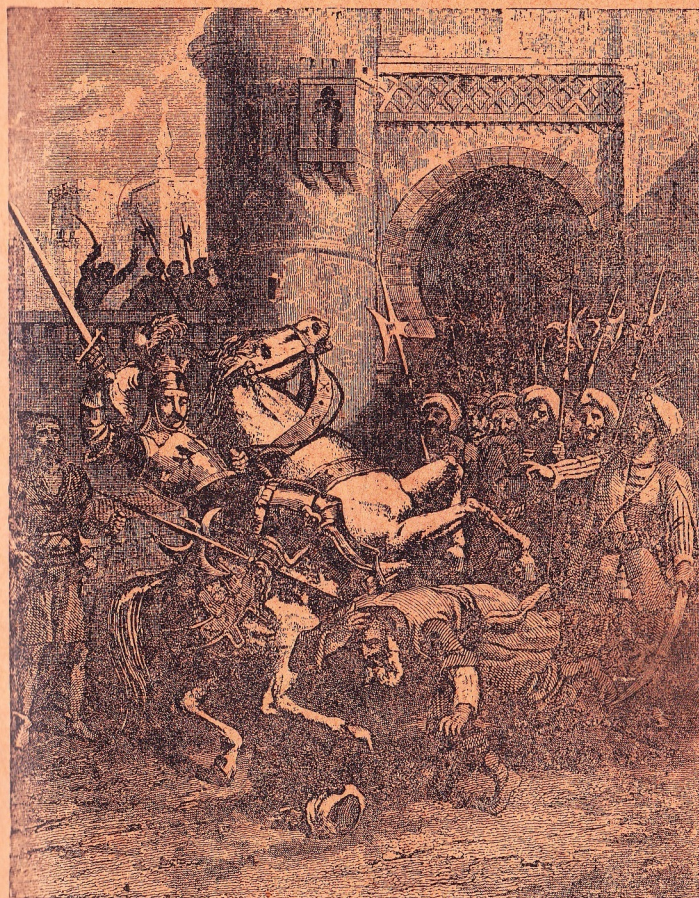
A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Derde druk.

Nr. 122.

A. HANS.

De Wonderlijke Zwaan

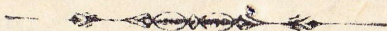

A. HANS.

Nr. 122.

Derde uitgave.

De Wonderlijke Zwaan

DE WONDERLIJKE ZWAAN.

Lang, zeer lang geleden woonde op het kasteel te Nijmegen hertog Hendrik. Hij had een zoon, die ook Hendrik heette. De hertogin was reeds gestorven.

De zoon had een beter karakter dan de vader. De oude hertog toonde zich hard en streng voor de boeren. De jonge Hendrik voelde daarover veel verdriet. In stilte hielp hij men'gen verdrukte. En dikwijls smeekte hij zijn vader om barmhartiger te zijn.

De oude hertog werd hiervoor zoo boos dat hij zijn zoon weg joeg. De jonge Hendrik ging bedroefd heen. Hij bezat weinig geld en om zijn brood te verdienen zong hij op de kasteelen. Hij had een schoone stem en de edellieden, en vrouwen luisterden gaarne naar hem.

Hendrik vertelde het niet dat hij de zoon van een hertog was. Hij verbleef bij de knechten, en schikte zich in zijn lot.

Zoo doolde hij altijd verder en verder en eindelijk kwam hij in Griekenland aan, waar keizer Octavus woonde.

De keizer hoorde van den beroemden zanger uit het

Noorden en liet hem in het paleis komen.

Gaarne luisterde de keizer naar hem.

— Ge moet hier altijd blijven, zei hij.

Hendrik vertelde nu ook niet wie hij eigenlijk was.

De keizer had een jonge zuster, Swane, die altijd ontroerde door het gezang van Hendrik. Zeker en d. g. sprak ze hem aan en vroeg waar hij vandaan kwam. Ze had al gemeend, dat hij van goede afkomst moest zijn. Hij was zoo hoofdsch in manieren en taal.

En Hendrik vertelde nu alles.

— Maar spreek er met niemand over, vroeg hij. Men zou mij bespotten.

Hendrik en Swane spraken nu dikwijls met elkander. Octavus merkte dit en was woedend.

— Hoe durft zoo'n zanger, zulk een zwerver tot de zuster van den keizer spreken ! riep hij uit.

Swane zei aan haar broer, dat ze den zanger lief had.

Octavus werd nog kwader en dreigde Hendrik te zullen dooden. Swane waarschuwde dezen en zei, dat hij vluchten moest.

— En u voor altijd verlaten ! jammerde Hendrik. O ! wat is mijn leven zwaar !

Swane ging raad vragen aan een priester, die in het bosch woonde. Octavus was toch haar vader niet en moest ze nu toegeven aan den onredelijken wil van haar broeder ?

Gaarne wilde ze met Hendrik trouwen en de priester

zegende het huwelijk in. Swane en Hendrik vluchtten heen, ver, zeer ver Noordwaarts.

Eerst woonden ze aan de Zeven Tommen bij Thienen. Hendrik bewerkte het land en zoo verdiende hij zijn brood. Eenige jaren gingen voorbij. Hendrik en Swane kregen een zoon en een dochter. De zoon werd Julius genaamd en het meisje Swane zooals haar moeder. Die kinderen groeiden in eenvoud op.

Maar er ontbrak iets aan Hendrik's geluk : de verzoening met zijn vader. Swane ried hem aan eens naar Nijmegen te reizen en te hooren of de oude hertog nog boos was.

Hendrik deed de verre reis. Met ontroering zag hij het kasteel te Nijmegen terug. Hij betrad een hoeve. Men herkende hem eerst niet. Hendrik vroeg brood en melk en betaalde, wat hij kocht.

Bij den haard zat de oude grootvader, die den jongen man aandachtig bekeek. Hendrik merkte dit wel en vroeg :

— Herkent ge me niet ?

— Zijt ge de jonker niet ? vroeg de oude man.

— Ja....

— O, ik dacht het... God zij dank, dat ge terug keert, want de hertog is ziek en verlangt zoo naar u. Dienaren hebben u moeten zoeken, maar konden u nergens ontdekken.

Hendrik spoedde zich nu naar het kasteel. De portier bij de brug, een jonge man, keek hem verachtelijk aan en vroeg spottend :

— Wat wilt gij, lomperd ?

— Den hertog spreken, antwoordde Hendrik bedaard.

— Gij den hertog spreken ! Zijt ge gek ? Maak u weg ! Als ge iets vragen moet, richt u tot den opzichter op gindsche hoeve.

— Neen, ik moet den hertog zelf spreken. Is Geert nog in dienst ?

— Ja, Geert is nog in dienst.

— Wilt ge hem dan eens roepen ?

— Neen, maar ik wil wel eens dezen knuppel tegen uw lange beenen slaan, als ge niet gauw op hoepelt.

— De hertog verlangt mij te zien, hernam Hendrik.

— Wel, ge zijt heelemaal dol, brutale kerel. Denkt ge dat de hertog naar zoo'n vogelschrikker wil kijken.

— Ik kom van ver en ben met stof bedekt, en ik vraag u Geert te roepen, want ik ben hier voor een voorname zaak.

— Lammeling, ge verveelt me ! riep de portier.

Maar daar kwam Geert, de oudste dienaar, over het plein en Hendrik snelde naar hem toe.

— Hier, schavuit ! schreeuwde de portier en hij wilde Hendrik na zetten.

Maar dan bleef hij verbluft staan. Hij zag hoe Geert dien vreemdeling de handen drukte en van ontroering weende. En Geert nam Hendrik mee naar binnen. Hij leidde hem in de **badzaal**, bracht schoon linnen en kleren.

Dan ging de trouwe dienaar in de slaapkamer van den hertog.

De oude man lag te bed.

— Heer, ik kan u goed nieuws melden, zei Geert.

— O, is er nieuws van mijn zoon ? vroeg de hertog.

— Ja heer....

— Waar is mijn Hendrik ?

— Niet ver meer van hier...

— Goddank, hij leeft dus nog. En hij wil nog naar zijn vader komen.

— Jonker Hendrik heeft u even lief als te voren...

— Hebt gij hem dan gesproken ?

— Ja heer.... De jonker is hier op het kasteel.

— O, leid hem bij mij. God is goed... Ik mag mijn Hendrik nog zien. Ik ben zoo onrechtvaardig, zoo wreed voor hem geweest.

En wat later trad Hendrik in de kamer. Hij knielde bij het bed neer.

— Vader, vader ! snikte hij.

— Hendrik, mijn zoon... mijn goede zoon ! riep de hertog uit. O, vergeef me alles... ik ben zoo slecht voor u geweest.

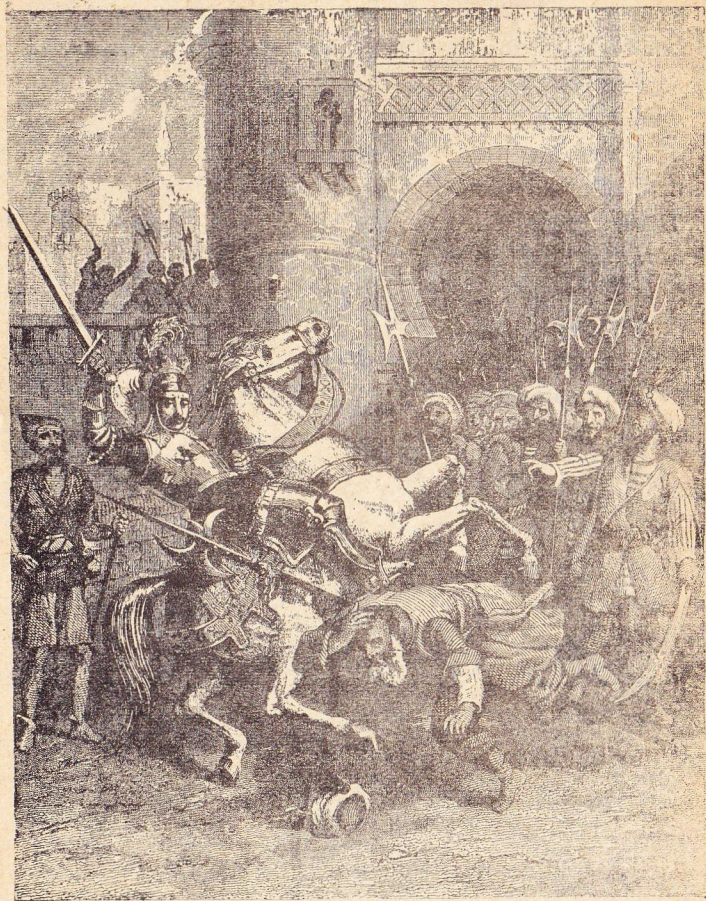
— God zij gedankt, vader, dat ik u mag terugzien, sprak Hendrik.

— Sta op, mijn zoon en vertel me, waar ge geweest zijt.

En Hendrik sprak over zijn verblijf in Griekenland en over Swane, zijn vrouw, en over zijn twee kinderen.

— O, haal hen hier, smeekte de hertog. Dat ik hen zie en omhelze, eer ik sterf !

En Hendrik reisde nu te paard met twee dienaren,

en ze voerden ook paarden mee voor Swane en voor den zoon en de dochter.

En de vrouw en de kinderen vergezelden Hendrik naar Nijmegen en werden met vreugde door den hertog ontvangen. Ze moesten nu op het kasteel blijven wonen.

Alle lieden waren verheugd over die verzoening. De ouderen wisten het te vertellen hoe goed de zoon van den hertog was.

Maar een stond angst uit. En dat was de portier ! Hoe had hij Hendrik bij diens aankomst behandeld. Hij vreesde erg gestraft te worden.

Maar Hendrik sprak minzaam met hem :

— Veracht iemand niet, omdat hij een grof kleeft draagt, zei hij, of omdat hij voor zijn brood werken moet. Maak nooit misbruik van een post, die u toevertrouwd is.

De portier beloofde die les nooit te zullen vergeten.

De oude hertog leefde nog eenige maanden.

Na zijn dood werd Hendrik de heer van de streek en h'j was als een vader voor zijn volk.

Julius en Swane groeiden voorspoedig op en hij werd een schoone jonkman, zij een bevallige jonkvrouw.

Helaas Hendrik werd niet oud. Hij ging met andere heeren vechten tegen de Mooren in Spanje. Bij de poorten eener stad werd hij afgescheiden van het leger. Hij streed dapper, maar werd zwaar gewond en stierf in den nacht.

Een dienaar bracht het treurig nieuws naar Nijmegen

en de vrouw en Julius en de jonge Swane weenden veel en rouwden lang over hun goeden echtgenoot en vader.

Gedrieën bleven ze op het kasteel en al het volk was de vrouwe zoo getrouwe als vroeger den hertog.

* * *

Ook keizer Octavus was oud geworden. Hij hoorde nooit meer van zijn zuster.

Maar op een nacht droomde hij van Swane. 's Morgens dacht hij er veel over. En toen zei hij :

— Ik moet Swane opzoeken en ik moet haar vinden.

Hij sprak hierover tot zijn trouwen ridder Brabon.

— Ik ga met u mede, zei Brabon.

De keizer liet zich vergezellen door een groot leger met veel paarden en wagens. Ze trokken naar het Noorden.

Zoo kwam de keizer in Henegouwen en daar maakte hij een kamp. Er werden tenten en paviljoenen gebouwd en de keizer zou van hier boden uitzenden om zijn zuster te zoeken.

De ridder Brabon verveelde zich in dat kamp en deed ritjes in den omtrek. Hij draafde langs de Schelde en zag eensklaps een prachtige zwaan die in de rivier zwom.

— Die zwaan moet ik hebben, dacht Brabon. Hij nam zijn boog en schoot een pijl naar het slanke dier. Maar hij miste zijn doel, en de zwaan vloog snel heen.

— Ik wil en zal die zwaan hebben, dacht Brabon. al moest ik ze jaren achtervolgen.

Hij reed in de richting die den vogel had gevolgd, en 't werd een lange reis.... Soms zag de ridder de zwaan in een rivier of ook boven hem, tegen de blauwe lucht. En

het leek wel of ze hem meelokte, altijd verder van het kamp des keizers.

Eensklaps daalde de zwaan in de gracht van een schoon kasteel en daar bleef ze zwemmen.

— Nu heb ik ze, dacht Brabon.

Hij sprong van zijn paard, aan den oever der gracht. Tegenover hem leunde uit een venster een schoone vrouw. Zij keek eerst naar de zwaan en toen naar den ridder. En ze riep :

— Edele ridder, doe de zwaan toch geen leed. Zij komt bij mij bescherming zoeken.

— Neen, ik zal de zwaan geen kwaad doen antwoordde Brabon. En toch heb ik ze van heel ver tot hier achtervolgd om ze te vangen.

— Gij zijt vermoeid, sprak de vrouw. Ik zal u een dienaar zenden, om u binnen het kasteel te leiden. Ge kunt hier eten, drinken en rusten.

De kasteelvrouw ontving Brabon in de groote zaal. Zij was Swane, de zuster van keizer Octavus, maar haar man Hendrik, was over eenige jaren gesneuvelde. Swane woonde nog met haar kinderen op het kasteel.

Brabon kon niet denken dat hij de zuster van den keizer gevonden had. De vrouwe toonde hem haar klokken zoon Julius en haar schoone dochter Swane, die nu al een jonkvrouw was geworden.

De tafel werd gedekt en Brabon vriendelijk ten maaltijd genoot. Minzaam spraken allen met elkaar.

— Ik hoor aan uw spraak, dat gij in Griekenland hebt gewoond, zei Brabon tot de edelvrouwe.

— Ja, maar dat is zeer lang geleden.

— Ik kom van Griekenland en dien keizer Octavus, hernam Brabon. De keizer is nu in Henegouwen, om zijn zuster te zoeken, die twintig jaar geleden met haar man vertrok en nooit meer iets van zich liet hooren.

— En waarom zoekt de keizer zijn zuster? vroeg vrouw Swane. Is het om haar te straffen of om zich met haar te verzoenen?

— Ik denk, dat het is om zich te verzoenen, want de keizer spreekt vriendelijk over haar.

Vrouw Swane vroeg veel over het leven van Octavus, maar verzweg dat zij zijn zuster was.

Brabon sprak ook minzaam met Julius, den zoon en Swane, de jonkvrouw.

Den volgenden dag zou hij vertrekken. Hij was nu al veel dagen op reis, en keizer Octavus zou zeker ongerust zijn over hem.

Vriendelijk nam hij afscheid van vrouw Swane en haar kinderen.

— Ik heb vroeger den keizer goed gekend, zei de kasteelvrouwe nu. O, wilt ge mij een groot genoeg doen en dit kistje aan den keizer overhandigen? vroeg ze.

— Gaarne wil ik uwe boodschap verrichten, antwoordde Brabon. En moet ik uw naam niet noemen?

— De keizer zal weten, wie ik ben als hij het kistje opent.

Zoo vertrok ridder Brabon terug naar Henegouwen.

Maar hij verdwaalde toen hij in een onmetelijk rietveld kwam, waardoor geen weg liep.

— Er moet toch een einde aan zijn, dacht Brabon. en als ik altijd door rijd, geraak ik er natuurlijk wel uit.

Na eenigen tijd zag hij den hoogen toren van een kasteel.

— Ha, daar kan ik eten en drinken, wat rusten en dan den goeden weg vragen, dacht Brabon verblijd!

Maar uit het kasteel kwam een reus die grimmig keek. En met een stem als een klok riep hij:

— Vreemdeling, eer gij van hier gaat, zult ge me iets geven als tol. Ge hebt daar een ivoren kistje. Dat zal wel een schat bevatten. Het is voor mij.

Brabon kon dien nijldigen toon niet verdragen en vroeg:

— Wie zijt gij, die tol van mij durft eischen?

— Wie ik ben? Mijn naam is Antigoon en ik ben meester van de Schelde en het land, van riet en rijen er om heen. En wie hier reist, per schip, te paard of te voet, betaalt mij tol. En hem, die weigert, houw ik de rechterhand af en werp deze in de Schelde. Ha, menigeen is zoo door mij gestraft geworden.

— Ellendige wreedaard, gij zijt zoo'n boos mensch! schreeuwde Brabon den reus toe. Ik betaal u niets en ge zult dit kistje nooit hebben. Ik gehoorzaam alleen den keizer, hoort ge dat?

— Wacht, ik hak u niet alleen de hand af, maar ook

uw hoofd om voor altijd dien franken mond te doen zwijgen. ! raasde de reus.

Hij stootte met mijn speer, maar Brabon duwde snel zijn schild vooruit en dit was zoo sterk, dat Antigoon's speer er op brak.

Toen sloeg de ridder met zijn zwaard tegen de beenen van den reus, Antigoon viel omver. Brabon sprong toe, en hield hem het hoofd af.

Antigoon was verslagen. En eensklaps kwamen er visschers en schippers aangelopen, die Brabon toejuichten.

— Gij zijt onze redder, riepen ze.

En ze vertelden, hoe Antigoon altijd het grootste deel van hun lading had genomen en ieder in het land aan de Schelde verdrukte.

Brabon hield den reus de rechterhand af en wierp die in den stroom.

— Dit is een teeken, dat ge voortaan vrij zijt, sprak hij tot de menigte.

Hij bond den kop van Antigoon aan de zijde van zijn paard en reed heen. De visschers hadden hem de goede richting gewezen.

Zoo kwam Brabon eindelijk in Henegouwen terug. En de keizer was verheugd hem weer te zien.

— Waar zijt ge toch zoo lang geweest ? vroeg Octavus.

— O, keizer, ik heb u veel te vertellen, antwoordde Brabon.

En hij sprak van de zwaan en het kasteel met de vriendelijke vrouwe en dan van den reus.

— Maar keizer, de kasteelvrouwe heeft mij voor u

een kistje meegegeven, vervolgde Brabon. En ze zei, dat gij haar wel kennen zoudt, als ge het kistje opent, want wat er berust heeft zij lang geleden van u ontvangen.

En de ridder haalde het ivoren kistje uit zijn reiszak. Octavus opende het en plots werd hij zeer bleek. In het kistje lag een gouden beeldje. Octavus had het eens uit een oorlog van Rome meegebracht en het aan zijn zuster ten geschenke gegeven. Dat herinnerde hij zich wonder goed.

— Brabon, gij hebt mijn zuster ontmoet! riep Octavus uit, weenend van ontroering. O, ik wil er dadelijk heen. Mijn arme Swane.

En Brabon moest nu veel van haar vertellen en van haar kinderen.

Den volgenden dag trok de keizer op reis ; ridder Brabon reed naast hem. Eerst kwamen ze aan den Coudeberg, waar later Brussel werd gebouwd. Dan zag Octavus het kasteel van Antigoon, welke plaats men nu handwerpen of Antwerpen noemde, omdat de booze reus zooveel handen in de Schelde had geworpen.

Het gezelschap reed dan lang naar het Noorden, Maar waar stond nu juist het kasteel ?

Eensklaps vloog boven het groepje een prachtige zwaan. En Brabon herkende den vogel, dien hij eens achtervolgd had. De zwaan wees thans den weg. En zoo kwamen Octavus en Brabon met hun gevolg aan het kasteel te Nijmegem.

Weer leunde de vrouwe door het raam.

— Swane, mijn lieve Swane, hier ben ik, uw broeder, die zoo naar u verlangd heeft ! riep Octavus.

En de kasteelvrouw wist nu, dat haar broeder haar uit liefde had gezocht.

Zij kwam met haar zoon en dochter uit het kasteel en zij en Octavus weenden van vreugde over dit wederzien.

Octavus zou nu eenigen tijd op het kasteel blijven. Hij was zeer dankbaar jegens Brabon en zei hem :

— Wat ge me vraagt, schenk ik u !

— O, laat mij dan trouwen met jonkvrouw Swane, smeekte de ridder.

Brabon en Swane beminden elkaar maar zij was de nicht van den keizer en Brabon bezat niets dan zijn paard en wapenen.

— Zeker moogt ge met Swane huwen, sprak Octavus. En om uw dapperheid schenk ik u het land van Riet, waar gij den boozen reus versloegt en heel de streek er om heen. We zullen dit gewest naar u Brabant noemen. En gij zult er hertog zijn.

Octavus, zijn zuster, Julius, Swane en Brabon reisden nu naar een kapel in het land, dat Brabant werd genoemd. Onderwege zag Julius hoog in de lucht een arend. Hij wilde zijn oom toonen, hoe goed hij met boog en pijl schieten kon en trof den arend, die dood ten gronde viel.

— Ge zijt geoefend in de wapenen, zei Octavus. We zullen deze plaats Arendschot heeten en aan de heldere rivier een kasteel bouwen. En Arendschot werd later de

stad Aarschot en van het kasteel bestaat er nog de Aure lustoren op een heuvel.

Het gezelschap reisde naar de kapel, niet ver meer van daar. En Brabon en Swane trouwden er. Al de voorname lieden van het land kwamen er samen. Ze wisten dat Brabon den boozen reus verslagen had. En ze beloofden hem trouw en gehoorzaamheid. En ze geloofden, dat Brabon een rechtvaardig en goed heer zou zijn. Daarom werd de plaats bij de kapel « Ten geloove » genoemd, wat later Loven en daarna Leuven werd.

Op het kasteel te Antwerpen werd dan een groot feest gevierd, nadien ook te Nijmegem.

Vrouw Swane bleef hier wonen, Brabon en de jonge Swane vestigden zich te Loven en Octavus nam Julius mee, om een voornaam man van hem te maken.

En later werd Julius keizer van Rome en heette toen Julius Cesar.

't Was tegen het einde van 't jaar 1379... Walter, een knaap van veertien jaar, had hout geraapt in het bosch. Voor een hut zag hij veel menschen staan.

— Wat is er bij grootmoeder te doen ? vroeg Walter zich af.

In d'e hut toch woonde zijn grootmoeder geheel alleen. Ze had geweigerd bij Walter's ouders op het hoefje te komen en zei, wanneer er daarover gesproken werd :

— Ik ben nog sterk genoeg, om zelf mijn huishouden te doen.

Grootmoeder was eigenzinnig en eenzelvig. Ze sprak tot niemand, werkte nog op haar stukje land, en wandelde veel. Walter bracht haar dikwijls een en ander en dan was grootmoeder wel vriendelijk, maar 't liefst scheen ze geheel alleen te zijn.

En nu stonden er zooveel menschen vóór haar hut. En Walter hoorde hen tieren en razen. Wat mocht dat beteekenen en waarom scheen al dat volk zoo boos op grootmoeder ?

De knaap wierp zijn bundel hout neer om sneller te kunnen loopen. En spoedig was hij bij de menigte.

— Haal het oude wijf uit haar hut ! riep er een.

— Ja, laten we de heks doodslaan, anders worden er nog veel menschen ziek ! schreeuwde een ander.

— Waarom zijn ze zoo boos op grootmoeder ? vroeg Walter aan een vrouw.

— Omdat ze den jonker van het kasteel betooverd heeft. Ze ontmoette hem in het bosch. En een uur later is de jonker erg ziek geworden en nu ligt hij te sterven.

— Wat kan grootmoeder er aan doen ?

— Ze is een heks.

— Leugens !

En plots werd Walter zeer verontwaardigd. Hij greep een stok die daar aan den kant der baan lag, drong tusschen de menschen en ging vóór de deur der hut staan. Walter stak den stok omhoog en riep :

— Ge zult grootmoeder met rust laten. Grootmoeder is geen heks, maar een brave vrouw, die niemand kwaad doet.

En al stond hij tegenover ruwe kerels, hij was toch vastbesloten zijn grootmoeder dapper te verdedigen.

O, kwam vader maar !

— Uw grootmoeder is wel een heks ! klonk het terug. We zullen haar dooden.

Maar niemand scheen veel zin te hebben, om het eerst de hut binnen te dringen.

Ja, toch, daar was Michiel, een leeglooper en dief, die naar voren drong.

— Weg, kleine lawaaimaker, zei hij. Ik zal de oude teeks naar buiten sleuren.

Maar Walter gaf Michiel een flinken slag op het hoofd en de vagebond sprong huilend terug.

— Niemand zal grootmoeder aanraken, verzekerde Walter.

— Galgenaas, wacht, ik zal u armen en beenen breken ! raasde Michiel, beschaamd nu, dat hij terug was gedeinst voor een jongen.

Michiel kwam weer vooruit, maar Walter ranselde hem nu nog geweldiger af. Hij zwaaijde snel met zijn stok heen en weer en trof Michiel op de schouders, de armen, de beenen.

— Wat gebeurt er hier ? klonk een zware stem.

De menschen maakten plaats voor een heer, den rentmeester en toezichter van het kasteel. Walter wist, dat hij een goede man was en sprak :

— O, heer, die menschen willen grootmoeder dood slaan. Ze zeggen, dat grootmoeder den jonker heeft betooverd, zoodat de jonker nu ziek ligt.

— Dwaze lieden, hernam de rentmeester. Ja, de jonker is ernstig krank en zelfs stervend. Maar de brave vrouw Wanne heeft daaraan toch geen schuld. De jonker heeft de zwarte pest, die ook te Doornik, te Brugge en Gent heerscht. Gaat naar huis en bidt God voor den jonker en voor ons arm land. En wie is weer de opstoker van dit alles ? Gij Michiel..... Walter heeft u al een paar flinke klappen gegeven, zooals ik zag. Ze waren verdiend. Maar vagebond, ik heb ook nog een rekening met u te vereffenen. Ge hebt gisteren kiekens gestolen bij boer Jeroen. Uw plaats is onder den toren.

En een dienaar, die den rentmeester vergezelde, moest Michiel bij den arm nemen en mee leiden naar het kasteel.

De menschen verspreidden zich onder den indruk van

het nieuws. Walter wilde de hut binnen, maar de deur was gegrendeld.

— Grootmoeder, doe open, riep de knaap. Ik ben het. Walter, en al de menschen zijn weg. Ge moet niet bang meer zijn.

De oude vrouw liet haar kleinzoon binnen.

— Brave jongen, ik hoorde u en ik weet, dat ge me verdedigd hebt, zei ze, hem streelend met haar knokige, magere handen.... O, wat kunnen de menschen boos zijn.

De rentmeester, die zich verzekerd had, of al het volk zich verwijderde kwam nu ook in de woning.

— Vrouw Wanne, wees maar gerust, zei hij minzaam. Niemand zal u kwaad doen.

— O, heer, ze durven zeggen, dat ik den jonker betooverde. Hij zei me nog zoo vriendelijk goeden dag, toen ik hem in 't bosch ontmoette.

— 't Is gekkepraat, Wanne.... Trek het u niet aan... Bid voor den jonker. Hij is in groot gevaar... En bid voor heel ons volk, want het wordt door een vreeselijke ziekte bedreigd.... Walter, vervolgde de rentmeester, gij zijt een flink, dappere jongen en weldra moogt ge bij mij in dienst komen en ik ben zeker, dat gij nog eens opperbijder van het kasteel wordt.

De rentmeester ging heen. Walter vertelde aan grootmoeder wat er met den valschen Michiel was gebeurd.

De oude vrouw was toch nog bevreesd en ze besloot met haar kleinzoon mee te gaan naar de hoeve

Daar gekomen hoorde Walter, waarom vader den op-

loop van het volk niet bemerkt had. Vader was ook ziek geworden en lag te bed. En moeder zat zeer ongerust bij hem.

Vader lag geweldig te zweeten, hij had het zeer benauwd. Hij kon niet meer spreken.

— Walter loop naar het kasteel en vraag of vader Antonius wil komen, zei moeder.

De jongen snelde heen. Hij sidderde van angst. Hij had den rentmeester hooren spreken over zwarte pest. Zou vader ook door die ziekte aangetast zijn ?

Buiten adem kwam Walter op het kasteel aan. Hij vroeg, waar vader Antonius was, de priester, die op het slot woonde.

— Bij den jonker, zei een knecht...

— O, zou hij niet kunnen meegaan.... vader is zoo erg ziek geworden...

— Vader Antonius kan nu den jonker niet verlaten. dat begrijpt ge toch ook wel. De baron en de barones zijn vol angst.... Ze denken, dat de jonker zal sterven.

Weer verscheen de rentmeester. En hij hoorde met schrik Walters boodschap aan. Zou de zwarte pest dan hier ook rond waren ?

— Wacht eens even, zei de rentmeester, en hij trad het kasteel binnen.

Na eenige minuten keerde hij met vader Antonius terug. De jonker was nu verzorgd en de priester, die ook de geneeskunde beoefende, kon wel even met Walter meegaan.

Hij kwam op de hoeve.... En dadelijk zag hij dat de boer dezelfde ziekte had als de jonker....

Vader Antonius deed wat hij kon voor den kranke. Toen moest hij weer heen. Zijn hulp zou elders ook nog wel ingeroepen worden.

De zwarte pest woedde in Vlaanderen.

Grootmoeder, moeder en Walter zaten droevig bij het bed. En de menschen in den omtrek waren nu toch beschaamd, toen ze het nieuws hoorden... Ze hadden de oude Wanne beschuldigt de ziekte veroorzaakt te hebben. En die zat nu zelf te weenen bij het bed van haar zoon.

De dag neigde ten einde. Het werd avond. In de kamer van den zieke brandde een klein lampje. De boer lag bewusteloos. Soms kreunde hij zacht. Maar hij scheen niets te weten, van wat er om hem heen gebeurde...

Eensklaps hoorde Walter weer lawaai.

— Wat is dat ? vroeg grootmoeder angstig. Zouden de booze lieden me weer kwaad willen doen ?

— Neen, neen, sprak Walter. 't Zal iets anders zijn.

Hij ging haastig naar buiten en zag een zonderling schouwspel.

Veertig tot vijftig jongelingen en mannen gingen daar bij 't schijnsel van fakkels geweldig te keer. Ze droegen grauwe mantels, maar hadden die omlaag gestroopt, en hun bovenlijf was bloot. En iedere pelgrim had een stok met een bundel rouwtjes in de hand en sloeg zich daarmee op de borst, in de zijde, soms ook op den rug. Daarbij slaakten de vreemdelingen luide kreten. Bij velen zijpelde het bloed.

't Was een geroep om genade en barmhartigheid... Nu

en dan rustten ze even en zonken ze op de knieën. Een van hen bad voor en smeekte dat Europa van de zwarte pest bevrijd mocht worden. De anderen prevelden de laatste woorden van de reeks smeekgebeden mee.

De rentmeester kwam bij hen.

— Van waar komt gij lieden ? vroeg hij.

— Van Keulen, edele heer, waar de pest duizenden menschen ten grave heeft gesleurd. En ook in andere steden woedt de vreeselijke plaag. Daarom hebben velen als wij pelgrimtochten te doen en ons te pijnigen om boete te plegen voor gansch het volk. Wij legden de gelofte af ons drie en dertig keer daag te geeselen, slechts een somber maal te gebruiken en op geen bed te slapen. Wij trekken nu naar Brugge om er neer te knielen vóór het Heilig Bloed, dat aldaar wordt bewaard.

— God behoeft u en verhoort uw gebeden antwoordde de rentmeester. Gij zijt dus geen geestelijken ?

— O, neen, edele heer, onder ons zijn dienstknechten en rijke heeren, lijfeigenen en edellieden, maar thans zijn we in ons boetekleed allen gelijk. Wel vergezellen eenige monniken ons. Men noemt ons de sekte der geeselaars. Wij zullen in onze gebeden ook Vlaanderen gedenken.

— O, doe zulks, ook hier is de ziekte uitgebroken.

— Wilt gij op het kasteel overnachten ? vroeg de rentmeester.

— Wij danken u, heer, voor uw aanbod, maar wij willen heden nacht doortrekken naar Brugge. Wij mogen slechts weinig rust nemen... Ik hoop dat ook lieden van Vlaanderen zich bij ons zullen aansluiten, opdat wij ge-

zamenlijk God mogen bewegen deze ramp van onze landen af te wentelen. De hoofdmans deed een teeken, allen gordden hun boetekleed weer op en sloegen een met een rood kruis geteekenden kap over het hoofd. Ze hieven een loflied aan en, door de fakkeldragers begeleid, zetten de geeselaars als schimmen hun weg voort. Het werd weer stil.

Ja, het was een benauwde tijd nu. De dood waarde rond.

Walter keerde in huis terug. Hij zou met grootmoeder en moeder waken. Maar tegen den morgen stierf vader... Weenend knielde het drietal bij het lijk. Ze hoorden de klok van het kasteel...

Ook de jonker was gestorven en het was de doods-klok die droevig tampte....

De zwarte pest had in de omgeving nog meer slachtoffers geëischt. De menschen werden met schrik geslagen. Velen gingen op de vlucht. Ze meenden dat het elders veiliger zou zijn. Ook de meeste dienaren van het kasteel liepen weg.

Walter vond niemand om voor vader een kist te maken. Hij deed het dan zelf... Wel weende hij veel bij dat werk, maar hij hield zich kloek. 't Was voor vader...

De jonker en Walter's vader werden op denzelfden dag begraven... Bij het graf stonden behalve de oude Wanne, moeder en Walter, alleen de rentmeester en vader Antonius.

Moeder zat als wanhopig op de hoeve.

— Grootmoeder, nu komt gij bij ons wonen. hé ? vroeg Walter.

— Ja, jongen.

— En ik zal flink werken, zooals vader het deed !
beloofde de knaap.

Maar erger werd de toestand in Vlaanderen. De zwarte pest woedde overal. Duizenden menschen stierven. Bijna niemand werkte nog. De menschen hadden geen moed en wil meer. 't Was of men 't einde der wereld afwachtte. De geeselaars doorkruisten het land. En bij hen voegden zich groote drommen bedevaarders. De kerken zaten dag en nacht vol.

Vroeg begon de Winter en hij was buitengewoon streng. Het vroom geweld. Veel zwakke menschen stierven van koude. Er heerschte ook honger. En wolven kwamen uit het Zuid-Oosten naar Vlaanderen.

* * *

Walter had woord gehouden en de knaap was nu de boer der hoeve. Hij zou geen jager worden maar de boerderij drijven. De rentmeester zorgde dat hij wat hulp kreeg en in dezen strengen Winter maakte hij, dat er op de hoeve geen gebrek was.

Op zekeren middag kwam Walter van 't dorp. 't Zou dadelijk avond zijn. Toch wilde Walter nog een bundel hout in het bosch halen.

Eensklaps hoorde hij geweldig angstgeroep maar daarbij een vreeselijk gehuil. Er was een mensch in nood.... « Wolven », dacht Walter. Hij beefde van angst. Hij wist het, dat de gevreesde dieren reeds in de omgeving waren gezien.

De eerste beweging van Walter was om te vluchten....

Maar een mensch verkeerde in gevaar. De aarzeling duurde niet lang.... Walter liep naar de plaats, vanwaar het gehuil klonk. Een man verdedigde zich wanhopig. Walter herkende hem. Het was Michiel, de vagebond, die eens grootmoeder uit huis had willen sleuren. Maar Walter zou hem toch helpen. Hij nam een knuppel en trok op de wolven los. Hij sloeg er een dood, dan een tweede... Maar het was voor Michiel te laat. Huilend sleepten de woeste dieren hem mee en ze vochten daar wat verder om hun buit.

Voor Walter was er maar een uitweg ? de vlucht... En hij keerde zich om en snelde heen.

En hij bedacht, dat hij ook grootmoeder en moeder zou moeten beschermen, want Wolven drongen, uitgehongerd als ze waren, de huizen binnen.

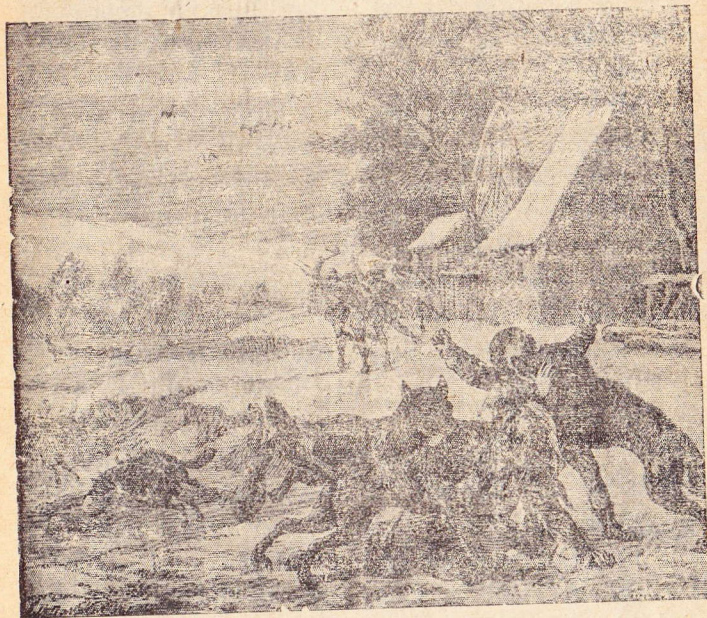
Walter liep wat hij kon. Wat sidderde hij. Achter zich hoorde hij het gehuil. De wolven achtervolgden hem. Ze hadden zeker hun eerste buit verslonden. Ze hijgden naar meer. 't Werd nu voor den knaap een wedloop om het leven.

Doch dichtter klonk dat akelig gehuil... Zouden de wolven het dan winnen. De hoeve stond nu vlak bij. Nog eenige oogenblikken... en hij zou binnen zijn....

Walter hijgde van inspanning... Maar de wolven wonnen den wedloop. De jongen voelde hun adem... Hij keerde zich om... Hij zwaaide zijn knuppel, dien hij gelukkig behouden had, en beukte een der wolven neer... Hij zou zijn leven hardnekkig verdedigen... Maar hij stond tegen een overmacht...

Daar hoorde hij stemmen.... Goddank, er was hulp. Mannen daagden op. Een werd zelf aangevallen. Walter kon niet meer. Hij zonk neer.

Toen hij tot bewustzijn kwam, lag hij te bed. En grootmoeder en moeder zaten bij hem.... Verdwaasd keek Walter op. Wat was er gebeurd ? O, ja, de wolven...

En moeder vertelde, hoe de rentmeester vernomen had, dat er wolven in de streek waren en toen besloot met eenige boeren op jacht te gaan. En hij kwam op het juiste

oogenblik om Walter te bevrijden. Toch had de knaap een beet in den arm gekregen, maar de wonde was door vader Antonius goed verzorgd geworden. Walter zou spoedig genezen zijn. Een der mannen was ook gewond.

De knaap vertelde toen, hoe hij Michiel had willen helpen. Moeder en grootmoeder hoorden nu met ontzetting, wat er met Michiel was gebeurd. De vagebond had wel nooit gedeugd, maar hij was toch een mensch.

Wat later kwam de rentmeester eens naar Walter zien. En hij vernam eveneens het verhaal.

— Nu weten we, van wie het gebeente is, dat we in het bosch vonden, zei de rentmeester. Michiel is dus door de wolven verslonden...

En de rentmeester bewonderde Walter, die geen kwaad met kwaad had vergolden, maar goed had willen doen aan hem, die zich eens zoo leelijk gedroeg.

Na eenige dagen was Walter genezen... Ook de andere gewonde was beter.

De slechte tijd ging voorbij... 't Werd Lente, de zwarte pest week, en het volk van Vlaanderen kreeg nieuwen moed.

Walter ging moedig aan 't werk. De rentmeester hielp hem. En de jongen groeide op tot een flinken boer. Grootmoeder leefde nog eenige jaren. Ze had een rustigen levensavond.

Walter kreeg later een brave vrouw en moeder woonde bij hare kinderen in en dankte dikwijls God voor haar braven zoon.

EINDE.

Moeilijk.

Bediende. — Mijnheer, uw vrouw vraagt door de telefoon of u komt eten.

Patroon. — Ruik eerst eens wat de pot schaft.

Een kleinen wenk.

Een reiziger moest op een bitter kouden avond een geruimen tijd in een klein station doorbrengen en ging binnen zitten waar een lekker vuurtje brandde. Hij had allen tijd en haalde een sigaar voor den dag om den tijd een weinig te verkorten. Juist kwam de portier binnen en de reiziger zei, met den vinger wijzende naar een bordje, dat in 't lokaal hing «Verboden hier te rooken»:

— Ik onderstel, dat dit verbod hier niet streng wordt gehandhaafd?

— O, neen, meneer, zei de portier met nadruk, ze geven hier zooveel voorschriften, en hij wees op het bordje dat er onder hing en waarop stond: Het is het personeel ten strengste verboden drinkgeld aan te nemen.

Hij kreeg er.

Te veel verlangd.

Bedelaar. — Een centje alsjeblieft, mijnheertje.

Voorbijganger. — Zoo'n mensch met flinke armen en beenen geef ik in beginsel niemendal.

Bedelaar. — Zoudt ge dan willen, dat ik me voor dien onnoozelen cent nog een houten been aanschafte?

Bijziend.

Kapitein (zeer bijziende). — Wie is daar van den linkervleugel, die niet voorwaarts marcheert?

Sergeant. — Dat is een lantaarnpaal, kapitein.

Een slimmerd.

Hoofd van een school tot een leerling uit de hoogste klasse, die te laat komt:

— Hoe zijt ge zoo laat, Dirk? Het is al tien minuten over negen.

— 't Was zoo vreeselijk glad, mijnheer, ik schoot niets op: Als ik twee stappen vooruit deed, gleed ik er drie achteruit.

— En hoe kondt ge dan nog hier komen?

— Ik ben achteruit geloopt, mijnheer!

De Pot en de Ketel.

— De buurvrouw is een babbelaarster, zei Lizy tot haar man, toen ze een week getrouwd waren. Ja, een babbelaarster, herhaalde ze. Heel den dag ratelt ze en haar werk blijft natuurlijk ongedaan.

— En met wie spreekt ze dan zoo?

— Met mij natuurlijk, over de haag!

Scherp.

Een zanger beschuldigde den grooten toondichter Händel eens, in een vlaag van drift, dat hij hem slecht accompagneerde en voegde er bij, dat hij op het klavier zou springen en het in elkaar trappen, als hij het niet anders deed.

— Waarschuw mij vooraf, wanneer gij dit doen zult, zei de meester, dan zal ik het in de gazet aankondigen. Ik ben zeker, dat er meer publiek zal komen om u te zien springen, dan om u te hooren zingen.

Even denken.

Oude heer (tot bedelaar, dien hij 5 cent gegeven heeft). — En wat zijt ge nu van plan daarmede te doen?

Bedelaar. — Dat moet ik nog even overleggen, meneer. Misschien koop ik er een lijfrente voor, misschien beleg ik het in Amerikanen. Wat zou u mij wel raden?

Nog te veel.

Leerling. — Er is zeker een fout op mijn bulletijn. Ik geloof niet dat ik een nul verdiende voor rekenen.

Meester. — Verdiend neen, maar ik moest wel nul geven, want ik kan niet lager gaan.

Munchhausen.

A. — Ge zult wel avonturen gehad hebben, zoo tien jaar lang in de warme landen.

B. — Alsjeblieft. Eens zie ik onder het zwemmen twee monsters op me afkomen, een haai en 'n zwaardvisch.

A. — En wat deedt ge toen?

B. — Ik ontnam den zwaardvisch z'n zwaard en stak het den haai in den buik!

A. — Held!
